

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 567

van **TINNE ROMBOUTS**

datum: 2 februari 2021

aan **ZUHAL DEMIR**

VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

Instandhoudingsdoelstellingen (IHD's) - Vaststelling zoekzones

In opdracht van Europa heeft de Vlaamse overheid Europese natuurdoelen vastgelegd. Over heel Vlaanderen zijn habitatrichtlijngebieden en vogelrichtlijngebieden afgebakend. Daardoor ligt heel wat agrarisch gebied in een speciale beschermingszone (SBZ). Alle sectoren zoals verkeer, industrie, gezinnen en landbouw zullen hun activiteiten moeten bijsturen indien ze een significante negatieve impact hebben op de duurzame instandhouding van de Europees te beschermen soorten en habitats in speciale beschermingszones. Door de ruimtelijke verwevenheid van de SBZ en het agrarisch gebied/landbouwbedrijven en de specifieke aard van de activiteiten in de landbouw, levert de sector een aandeel in de stikstofbijdrage in de SBZ.

Om de negatieve impact op de SBZ in te perken, heeft de Vlaamse Regering een voorlopige PAS-regeling met significantiekader opgesteld (PAS: Programmatische Aanpak Stikstof). Daarbij wordt aangegeven welke ontwikkelingsmogelijkheden het betrokken bedrijf nog heeft op die locatie, afhankelijk van de impact van het bedrijf op de SBZ. Op basis van modelberekeningen is voor elk landbouwbedrijf nagegaan in welke mate het bijdraagt aan de negatieve impact op de kritische drempelwaarde van de meest kwetsbare habitats binnen een SBZ of op de zoekzone binnen de desbetreffende SBZ. Alle bedrijven hebben in 2014 daarover een informatieve brief ontvangen met de code groen, oranje of rood.

De zoekzones liggen binnen SBZ en geven richting aan het realiseren van de Europese natuurdoelen. Maar een zoekzone is ruimer berekend dan de oppervlakte die uiteindelijk nodig zal zijn om de natuurdoelen te realiseren. De grootte van de zoekzone hangt af van wat er al is en wat er nog moet komen: het openstaande saldo. Een zoekzone is tijdelijk. Ze dient om alle Natura 2000-doelstellingen te kunnen lokaliseren. Zodra duidelijk is waar de doelen op terrein gerealiseerd zullen worden, verdwijnen de zoekzones. Hoe meer doelen we lokaliseren hoe kleiner de zoekzone en hoe groter de ontwikkelingsruimte voor een bedrijf opnieuw wordt.

Wat is de stand van zaken in de verkleining van de zoekzones?

1. Kan de minister een overzicht geven van de oppervlakte van de voorlopige zoekzones tussen 2014 en heden? Hoe zijn deze geëvolueerd per habitattypen? Graag een overzicht per provincie, per jaar en de evolutie van het aantal hectaren zoekzones. Graag ook een overzicht op de kaart.

2. Welke gevolgen heeft de verkleining van de zoekzones gehad op de berekening van de stikstofbijdragen van landbouwbedrijven in de omgeving? Welke verschuivingen zijn er gebeurd in verband met het aantal rode, oranje en groene bedrijven? Graag gespecificeerd per provincie.
3. Welke doelen dienen nog gelokaliseerd te worden per habitatype en met hoeveel ha (resterende zoekzone) stemt dat overeen?
4. Hoe is de aanpassing van de zoekzones meegenomen in de managementplannen? Wanneer zijn de managementplannen voor het laatst aangepast? Wanneer wordt in aanpassingen voorzien?

ANTWOORD

op vraag nr. 567 van 2 februari 2021

van **TINNE ROMBOUTS**

1. Er zijn 2 versies van de voorlopige zoekzones gepubliceerd. De eerste dateert van 2014, de tweede van 2015. Deze laatste versie van de voorlopige zoekzones (versie 0.2) verving de eerste versie en is tot op heden in gebruik. Hieronder het overzicht van de oppervlaktes per habitatype van deze 2 versies.

De voorlopige zoekzones v0.2 bestaan uit de zoekzones *sensu stricto* en uit de percelen die reeds passend beheerd worden (dit zijn de percelen waarvan het beheer in functie van de realisatie van habitatdoelen vastgelegd is in een goedgekeurd natuurbeheerplan of gelijkwaardig plan of instrument). In onderstaande tabel zijn deze oppervlaktes samengenomen.

De voorlopige zoekzones v0.2 zijn via volgende link te raadplegen op Geopunt: <http://www.geopunt.be/catalogus/datasetfolder/c1c4d674-f94a-42b8-a70d-098ddb0e9ced>

Habitatype code	Habitatype naam	Oppervlakte (ha)	
		Voorlopige zoekzone v0.1 (2014)	Voorlopige zoekzone v0.2 (2015 - heden)
1130	estuaria	5120	5046
1140	bij eb droogvallend zand en slik	2117	373
1310	zilte pionierbegroeiingen	1908	319
1320	schorren met slijkgras	2	67
1330	Atlantische schorren	1969	327
2110	embryonale duinen	1160	26
2120	wandelende duinen	3325	705
2130	vastgelegde duinen	3603	1618
2150	vastgelegde ontkalkte duinen	0	25
2160	duindoornstruwelen	3223	999
2170	kruipwilgstruwelen	1490	339
2180	duinbossen	2775	394
2190	vochtige duinvalleien	2339	209
2310_2330	droge heide en grasland op landduinen	3441	7636
3110	zeer zwakgebufferde vennen	124	135
3130	zwakgebufferde vennen	1143	1702
3140	kranswierwateren	202	211
3150	van nature eutrofe wateren	1227	1608
3160	dystrofe vennen	295	1330
3260	laaglandrivieren		9
3270	voedselrijke slikoevers met bepaalde eenjarige planten	13	30
4010_7150	vochtige heide	5504	7211
4030	droge heide	12537	9416
5130	jeneverbesstruwelen	55	57
6110	kalkminnend grasland op rotsbodem	1	1

6120	stroomdalgraslanden	278	291
6210	droge kalkgraslanden en struweel op kalkbodem	119	181
6230	heischrale graslanden	7184	4156
6410	blauwgraslanden	1067	848
6430	voedselrijke zoomvormende ruigten	15506	4788
6510	soortenrijke glanshavergraslanden	5215	4987
7110	actief hoogveen	10	15
7140	overgangs- en trilveen	1551	1773
7210	galigaanmoerassen	44	50
7220	kalktufbronnen	53	53
7230	alkalisch laagveen	64	80
8310	niet voor publiek opengestelde grotten	20	20
9110	beukenbos met Witte veldbies	433	520
9120_9190	eiken-beukenbossen op zure bodem en oude eiken-berkenbossen	32391	29487
9130	eiken-beukenbossen met wilde hyacint en parelgras-beukenbossen	4141	5589
9150	kalkrijke beukenbossen	113	64
9160	eiken-haagbeukenbossen	3838	5294
91E0	vochtige alluviale bossen	13138	15573
91F0	hardhoutooibossen	85	160
Totaal		138823	113725

Bemerk dat zoekzones voor verschillende habitattypes kunnen overlappen. De totale netto oppervlakte of het totale 'ruimtebeslag' van de zoekzones verschilt dus van het totaal in bovenstaande tabel. Het totale ruimtebeslag van de voorlopige zoekzones is weergegeven in onderstaande tabel, waarin de zoekzones voor de verschillende habitats werden samengevoegd.

Provincie	Voorlopige zoekzone v0.1 (2014)	Voorlopige zoekzone v0.2 (2015 - heden)
West-Vlaanderen	9685	7527
Limburg	30457	26690
Oost-Vlaanderen	13406	11160
Antwerpen	21329	18096
Vlaams-Brabant	15042	13834
Totaal	89919	77308

- Onderstaande tabel geeft het overzicht van de aantallen landbouwbedrijven o.b.v. de eerste versie van de voorlopige zoekzones (versie 0.1). Dit zijn ook de cijfers uit de analyse op basis waarvan in 2014 de landbouwers eenmalig individueel werden aangeschreven met een informatieve brief waarin hen meegedeeld werd in welke categorie hun bedrijf viel.

Provincie	Aantal groene landbouwbedrijven	Aantal oranje landbouwbedrijven	Aantal rode landbouwbedrijven
Antwerpen	3512	380	38
Limburg	2286	303	31
Oost-Vlaanderen	5671	259	20
Vlaams-Brabant	2098	121	11
West-Vlaanderen	7584	358	35

Totaal Vlaanderen	21151	1421	135
--------------------------	--------------	-------------	------------

In 2015 werden de zoekzones verkleind tot de huidige voorlopige zoekzones (versie 0.2). Dit gaf onderstaande aantallen per categorie.

Provincie	Aantal groene landbouwbedrijven	Aantal oranje landbouwbedrijven	Aantal rode landbouwbedrijven
Antwerpen	3644	265	21
Limburg	2384	219	17
Oost-Vlaanderen	5752	192	6
Vlaams-Brabant	2125	94	11
West-Vlaanderen	7764	199	14
Totaal Vlaanderen	21669	969	69

Bovenstaande cijfers zijn gebaseerd op het toenmalige significantiekader, waarbij de grens tussen groene en oranje bedrijven op 3% impactscore lag.

3. De tabel hieronder geeft per habitatype de openstaande taakstelling en de oppervlakte voorlopige zoekzones weer. Met openstaande taakstelling wordt hier bedoeld de oppervlakte habitats die nog onder passend beheer moet gebracht worden, berekend door de totale instandhoudingsdoelstellingen te verminderen met de oppervlakte die, via goedgekeurde natuurbeheerplannen of gelijkwaardige plannen of instrumenten, reeds passend beheerd wordt.

De oppervlaktes van de voorlopige zoekzones zijn hier weergegeven als zoekzone *sensu stricto*, dit zijn de voorlopige zoekzones v0.2 zonder de percelen met passend beheer. Het verschil in oppervlakte tussen de laatste kolom in het antwoord op vraag 1 en laatste kolom uit onderstaande tabel zijn de oppervlaktes met passend beheer.

Habitatype code	Habitatype Naam	Openstaande taakstelling (ha)	Voorlopige zoekzone <i>sensu stricto</i> v0.2 (ha)
1130	Estuaria	4438,6	4877,9
1140	bij eb droogvallend zand en slik	5,5	1,8
1310	zilte pionierbegroeiingen	17,1	0,0
1320	schorren met slijkgras	0,9	0,0
1330	Atlantische schorren	129,1	116,1
2110	embryonale duinen	7,6	1,5
2120	wandelende duinen	172,8	178,8
2130	vastgelegde duinen	239,3	714,5
2150	vastgelegde ontkalkte duinen	2,0	0,4
2160	Duindoornstruwelen	112,7	186,4
2170	Kruipwilgstruwelen	25,3	39,5
2180	Duinbossen	168,6	57,2
2190	vochtige duinvalleien	23,4	1,7
2310_2330	droge heide en grasland op landduinen	948,1	1976,3
3110	zeer zwakgebufferde vennen	14,7	123,6
3130	zwakgebufferde vennen	392,9	1123,4
3140	kranswierwateren	35,9	174,8
3150	van nature eutrofe wateren	274,3	1150,5
3160	dystrofe vennen	37,4	291,8
3260	Laaglandrivieren	2,0	0,0

3270	voedselrijke slikoevers met bepaalde eenjarige planten	19,0	11,2
4010_7150	vochtige heide	698,5	1607,6
4030	droge heide	1884,7	2751,8
5130	jeneverbesstruwelen	7,6	54,7
6110	kalkminnend grasland op rotsbodem	0,0	1,0
6120	stroomdalgraslanden	96,0	272,3
6210	droge kalkgraslanden en struweel op kalkbodem	18,8	118,4
6230	heischrale graslanden	378,5	1431,2
6410	blauwgraslanden	99,2	325,5
6430	voedselrijke zoomvormende ruigten	1149,8	3440,2
6510	soortenrijke glanshavergraslanden	1338,0	3517,7
7110	actief hoogveen	1,3	10,0
7140	overgangs- en trilveen	223,9	662,7
7210	galigaanmoerassen	2,0	43,8
7220	kalktufbronnen	1,0	53,2
7230	alkalisch laagveen	15,0	64,0
8310	niet voor publiek opengestelde grotten	0,0	20,0
9110	beukenbos met Witte veldbies	121,2	214,4
9120_9190	eiken-beukenbossen op zure bodem en oude eiken-berkenbossen	8502,3	13916,2
9130	eiken-beukenbossen met wilde hyacint en parelgras-beukenbossen	2198,7	4277,9
9150	kalkrijke beukenbossen	6,2	29,5
9160	eiken-haagbeukenbossen	1661,4	3533,8
91E0	vochtige alluviale bossen	5770,0	10601,4
91F0	hardhoutooibossen	58,0	149,3
Totaal		31299,5	58123,6

4. Tot op heden werden geen managementplannen Natura 2000 vastgesteld door de Vlaamse regering.